

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 29 oktober 2003

om den stödordning som Nederländerna planerar att genomföra till förmån för småbåtshamnar utan vinstsyfte i Nederländerna

[delgivet med nr K(2003) 3890]

Endast den nederländska texten är giltig

(Text av betydelse för EES)

(2004/114/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT
DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket i detta,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a i detta,

efter att i enlighet med nämnda artiklar ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig ⁽¹⁾ samt med hänsyn till dessa synpunkter, och

av följande skäl:

I. FÖRFARANDE

- (1) Genom en skrivelse av den 1 mars 2001 inlämnades en anmälan till kommissionen om en eventuell snedvridning av konkurrensen mellan småbåtshamnar i Nederländerna. Nederländska småbåtshamnar drivs av såväl organisationer utan vinstsyfte (vanligen båtklubbar) som enskilda företag. Enligt klaganden har flera småbåtshamnar utan vinstsyfte erhållit statligt stöd för att anlägga eller underhålla båtplatser. Därigenom har dessa småbåtshamnar kunnat erbjuda lägre hyra för båtplatserna till turister som anlöper hamnen med sina fritidsbåtar.
- (2) Ursprungligen gällde klagomålet ett enda projekt i Enkhuizen, nämligen det s.k. Gependam-projektet, där den lokala segelklubben enligt den klagande hade erhållit ett betydande stöd i form av ett exceptionellt lågt inköpspris vid förvärvet av ett vattenområde. Genom en skrivelse av den 11 april 2001 (D/51551) riktade kommissionen frågor till de nederländska myndigheterna som de besvarade med en skrivelse av den 24 maj 2001.
- (3) Efter att ha fått uppgifter om denna skrivelse insände den klagande under loppet av år 2001 vid ett flertal tillfällen kompletterande uppgifter om detta och sex

andra fall. Genom en skrivelse av den 11 februari 2002 (D/50569) begärde kommissionen utförliga uppgifter från de nederländska myndigheterna om dessa totalt sju fall.

- (4) På begäran av de nederländska myndigheterna hölls ett bilateralt möte mellan kommissionen och de nederländska myndigheterna. Den 10 juli 2002 och 2 augusti 2002 skickade de nederländska myndigheterna svar på frågorna och ytterligare uppgifter (i form av rapporter).
- (5) På grundval av den mottagna informationen utarbetade kommissionen en översikt över de sju fallen, vilken skickades till den klagande den 8 augusti 2002. I denna översikt gjordes skillnad mellan tre fall, där det inte kan uteslutas att det var fråga om statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 och fyra fall där kommissionen ansåg att det var fråga om statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1. Genom en skrivelse av den 3 september 2002 instämde de klagande med översikten och tillhandahöll kompletterande information om de tre resterande fallen.
- (6) Genom en skrivelse av den 5 februari 2003 underrättade kommissionen Nederländerna om sitt beslut att inleda det förfarande som anges i artikel 88.2 i EG-fördraget avseende de resterande tre fallen. Genom en skrivelse av den 22 april 2003 översände de nederländska myndigheterna sina iakttagelser och andra uppgifter till kommissionen.
- (7) Kommissionens beslut om att inleda förfarandet offentliggjordes den 22 mars 2003 i *Europeiska unionens officiella tidning* ⁽²⁾. Kommissionen har uppmanat berörda parter att inkomma med sina synpunkter.

⁽¹⁾ EUT C 69, 22.3.2003, s. 4.

⁽²⁾ EUT C 69, 22.3.2003, s. 4.

- (8) Kommissionen mottog en synpunkt från den klagande den 16 april 2003. Kommissionen har inte mottagit några synpunkter från tredje part med avseende på inledningen av den formella undersökningen.

II. DETALJERAD BESKRIVNING AV STÖDET

- (9) Kommissionen inledde närmare undersökningar i fråga om tre småbåtshamnar, nämligen Enkhuizen, Nijkerk och Wieringermeer.

A. Enkhuizen

- (10) Kommunen Enkhuizen beslöt 1998 att anlägga en hamn för stora fritidsbåtar. På grund av anläggningen av dessa nya hamnar var det nödvändigt att stänga det befintliga inloppet till segelklubben KNZ&RV. Som kompensation för detta vidtog kommunen tre åtgärder:

- a) Kommunen sörjde för att ett inlopp till KNZ&RV:s småbåtshamn öppnades i närheten.
- b) Enligt kommunen gjorde det nya inloppet att besökande båtar måste ta en omväg för att komma fram till KNZ&RV:s småbåtshamn. Enligt en oberoende rapport (som hade beställts av kommunen) lär omläggningen av inloppet under de kommande tretton åren att leda till en minskning med 10 % av antalet båtar som angör hamnen. Det totala inkomstbortfallet beräknas till 80 700 euro. Som kompensation för denna förlust har kommunen muddrat en del av vattnen intill den nuvarande småbåtshamnen för att klubben senare på egen bekostnad skall kunna anlägga 105 båtplatser. De nederländska myndigheterna har lagt fram en oberoende rapport där kostnaderna för muddringen av den framtida småbåtshamnen jämförs med kostnaderna för att kompensera inkomstbortfallet till följd av den omväg som de besökande båtarna måste ta. De totala kostnaderna för muddringen uppgick till 96 655 euro, vilket ungefär motsvarar inkomstbortfallet till följd av omvägen.
- c) Slutligen fick segelklubben KNZ&RV möjlighet att köpa det muddrade området (26 000 m²) av kommunen för samma kvadratmeterpris som kommunen hade betalat till de nationella myndigheterna för samma område 1998. Detta kvadratmeterpris fastställdes i en oberoende värderingsrapport från den 30 mars 1998, där värderingsmannen kom fram till att detta vattenområde, som till stor del tillhör IJsselmeer, inte hade något ekonomiskt värde. Enligt

de nederländska myndigheterna utgår nederländska värderingsmän i sådana fall ifrån ett grundläggande värde på 0,45 euro per m². Den totala ytan på det område som köptes av segelklubben uppgick 26 000 m², varmed den totala köpeskillingen hamnade på 11 700 euro (26 000 × 0,45).

- (11) Det vattenområde som är avsett för småbåtshamnar betingar enligt den klagande ett genomsnittligt pris på omkring 15 euro/m². Med tanke på att vattenområdet såldes till segelklubben i syfte att anlägga båtplatser där i framtiden var ägaren till marken (kommunen) medveten om hur vattenområdet skulle användas i framtiden. Följaktligen måste kommunen ha varit medveten om dess ekonomiska värde. Enligt den klagande är detta vattenområde värt 390 000 euro (26 000 × 15).

B. Nijkerk

- (12) Kommunen Nijkerk ägde en lokal småbåtshamn som anlades 1966. Hamnen privatiserades år 2000 och såldes till den lokala segelklubben De Zuidwal, som var hyresgäst. År 1998 värderade en oberoende sakkunnig hamnen till 417 477 euro. Detta taxeringspris grundade sig på antagandet att hamnen inte var förorenad utan välunderhållen och uthyrd (utan hyresgäst taxerades hamnen till 521 847 euro).
- (13) Småbåtshamnen var emellertid förorenad och en stor del av underhållsarbetet var eftersatt. I köpekontraktet mellan kommunen och segelklubben av den 27 mars 2000 gick kommunen med på att åta sig alla kostnader för saneringen av vattnet och det eftersatta underhållet av hamnanläggningarna. Kommunen beräknade underhållskostnaderna år 2000 till 272 268 euro och saneringskostnaderna till 145 201 euro. Dessa uppskattningar gjordes av kommunala tjänstemän utifrån deras praktiska erfarenhet. Kommunen räknade av dessa kostnader från det beräknade värdet på småbåtshamnen, vilket gav ett inköpspris på 0,45 euro (1 gulden) för hela hamnen.
- (14) Efter det att kommissionen hade ställt frågor om detta i en skrivelse av den 11 februari 2002 beställde de nederländska myndigheterna en ny, oberoende värdering av kostnaderna för det eftersatta underhållet och saneringen. I rapporten av den 20 juli 2002 beräknas kostnaderna för det eftersatta underhållet till 200 000 euro och saneringskostnaderna till 600 000 euro.

C. Wieringermeer

- (15) År 2000 sålde kommunen Wieringermeer vatten och mark till Jachtwerf Jongert BV. Genom en skrivelse av den 10 juli 2002 lämnade de nederländska myndigheterna följande översikt över det beräknade värdet på det berörda området och det faktiska försäljningspriset:

Markens beräknade värde: 5 719 854 euro (84 028 m² mot 64,07 euro/m²)

Vattnets beräknade värde: + 105 211 euro (69 031 m² mot 1,51 euro/m²)

Totalt beräknat värde: 5 825 065 euro

Totalt försäljningspris: 7 636 147 euro

Skillnad försäljningspris/taxering: 1 811 082 euro

III. SKÄLEN TILL ATT FÖRFARANDET INLEDDES

- (16) Kommissionen betraktar småbåtshamnarnas verksamheter som en vanlig ekonomisk verksamhet inom turistsektorn. I sitt beslut av den 7 januari 2000 (N 582/99 – Italien, Marina di Stabia SpA ⁽¹⁾) kom kommissionen fram till slutsatsen att detta specifika fall av offentligt stöd till just denna småbåtshamn stärker dess ställning i förhållande till andra konkurrerande småbåtshamnarnas i andra medlemsstater.
- (17) Det förmodade finansiella stödet till de berörda småbåtshamnarna finansieras med statliga medel. Därmed är redan två av de fyra kriterierna för statligt stöd uppfyllda, dvs. statligt stöd och selektivitet.
- (18) I fråga om begreppet "fördel" förklarade kommissionen följande i sitt beslut om att inleda förfarandet.

A. Enkhuizen

- (19) Kommissionen anser att det nya inloppet till småbåtshamnen måste ses som en infrastrukturell kompensation från kommunens sida för stängningen av det tidigare inloppet. Denna åtgärd utgör inte något statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget. Kommissionen betraktar muddringen som en åtgärd för att kompensera det beräknade inkomstbortfallet till följd av att de lokala myndigheterna stängt det tidigare inloppet. Denna åtgärd utgör inte heller något statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget.
- (20) Kommissionen hyser emellertid tvivel om inslaget av stöd i kommunens försäljningen av vattenområdet till segelklubben. Utifrån de uppgifter som överlämnats av de nederländska myndigheterna och den klagande kan kommissionen inte utesluta ett möjligt inslag av statligt

stöd med tanke på det pris som erlagts för området (11 700 euro) och det förmodade värdet (390 000 euro). Differensen mellan dessa priser uppgår till 378 300 euro, vilket ligger över det tak som är fastställt i kommissionens förordning (EG) nr 69/2001 av den 12 januari 2001 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse ⁽²⁾. Den fördel som kommer segelklubben KNZ&RV till del beräknas därför till 378 300 euro.

B. Nijkerk

- (21) Vad gäller det eftersatta underhållet går kommissionen med på resultatet i den fristående värderingsrapporten och nedskrivningen med 200 000 euro av småbåtshamnens värde 1998.
- (22) I fråga om saneringskostnaderna gjorde de nederländska myndigheterna skillnad på kostnaderna för saneringen av den närbelägna kanalen (Arkervaart) och småbåtshamnen. Enligt dem är kanalen en förbindelselänk till småbåtshamnen och den är förorenad av användare som inte har någon koppling till småbåtshamnen. Därför beslöt de nederländska myndigheterna att segelklubben inte kan ställas till svars för någon förorening, inte ens i själva hamnen. Eftersom det under år 2002 visade sig att saneringskostnaderna blev väldigt höga, beslöt kommunen dessutom att ta på sig 25 % av dessa kostnader. Således skall segelklubben betala 450 000 euro i saneringskostnader. Därför måste segelklubben enligt de nederländska myndigheterna göra ett tillägg till köpeavtalet (dvs. 200 000 + 450 000 – 417 477 = 232 522 euro).
- (23) Vad gäller saneringskostnaderna betvivlar kommissionen att principen att förorenaren skall betala, har tillämpats på ett riktigt sätt på detta område. Enligt reglerna är segelklubben De Zuidwal ansvarig (och kan ställas till svars) för föroreningen av sin hamn. Enligt den nämnda principen borde småbåtshamnen ha sålts för (417 477 – 200 000 = 217 477 euro). Den beräknade fördelen för segelklubben De Zuidwal uppgår därför till 217 477 euro.

C. Wieringermeer

- (24) I sin första bedömning slöt sig kommissionen till att priset för marken var riktigt, mot bakgrund av de olika hänvisningar till jämförbara markpriser som gjordes i värderingsrapporten. Det beräknade värdet av vattenområdet (totalt 69 731 m²) till ett pris av 1,51 euro per m² syntes ligga under marknadspriset. Värderingsrapporten innehåller inga hänvisningar eller närmare förklaringar till detta beräknade värde.

⁽¹⁾ EGT C 40, 12.2.2000, s. 2.

⁽²⁾ EGT L 10, 13.1.2001, s. 30.

- (25) Problemet med överkompensation uppträder först i samband med att värdet på vattenområdet överstiger 29,21 euro/m².⁽¹⁾ Eftersom denna tröskel fortfarande är hög kan man inte från nuvarande uppgifter utgå ifrån att det är fråga om överkompensation. Därför underlättade kommissionen genom en skrivelse av den av den 8 augusti 2002 den klagande om att det inte finns något bevis på att statligt stöd tilldelats olagligt.
- (26) Genom en skrivelse av den 3 september 2002 underlättade den klagande kommissionen om att kommunen utvunnit marken i IJsselmeer på konstgjord väg, vilket var väldigt kostsamt. Kostnaderna för torrläggningen uppgick till 9 892 409 euro. Eftersom utvinningen av ny mark ägde rum mindre än tre år före försäljningen förefaller kommunens agerande inte överensstämma med del II.2 d i kommissionens meddelande om inslag av stöd vid statliga myndigheters försäljning av mark och byggnader⁽²⁾.
- (27) Med avseende på följderna för handeln mellan medlemsstaterna (det fjärde kriteriet för statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget) medgav kommissionen att de berörda småbåtshamnarnas verksamhet kan betraktas som helt marginella.
- (28) I sitt beslut om att inleda förfarandet kunde kommissionen inte utesluta att handeln mellan medlemsstaterna skulle påverkas, även om det bara skulle bero på fritidsbåtarnas mobila karaktär.
- (29) Kommissionen var därför tvungen att inleda det formella undersökningsförfarandet, eftersom den inte utifrån sitt inledande undersökningsarbete kunde lösa alla problem i samband med frågan om huruvida den undersökta åtgärden utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget. I samband med detta efterlyste kommissionen specifika uppgifter om var och en av de berörda småbåtshamnarna och om nederländska småbåtshamnar i allmänhet, om hur stor andel av deras årliga omsättning som genereras av fasta eller tillfälliga båtplatser för båtar från andra medlemsstater än Nederländerna.
- (30) Vad gäller stödets förenlighet med gemenskapslagstiftningen förefaller ingen av de avvikelser som medges enligt EG-fördraget vara tillämplig. Undantagen i artikel 87.2 och 87.3 b eller d i EG-fördraget är uppenbarligen inte tillämpliga. Vidare har de nederländska myndigheterna inte anfört att stödet var avsett till regional utveckling i enlighet med artikel 87.3 c i EG-fördraget och enligt kommissionen var detta heller inte fallet⁽³⁾. Stödet förefaller heller inte ha beviljats för att främja några övergripande gemenskapsmål i den mening som avses i artikel 87.3 c i EG-fördraget, alltså forskning och utveckling, inrättande av arbetstillfällen, utbildning, miljö, små och medelstora företag eller räddnings- och omstruktureringsstöd i den mening som avses i de tillämpliga riktlinjerna och rambestämmelserna. Slutligen fann kommis-

sionen att det inte var lämpligt att främja utvecklingen av sektorn för småbåtshamnar på grundval av artikel 87.3 c i EG-fördraget.

IV. SYNPKTER FRÅN BERÖRDA PARTER

- (31) Kommissionen mottog en skrivelse från den klagande daterad den 16 april 2003 som innehåller relevanta kompletterande uppgifter om de tre berörda hamnarna. Kommissionen har inte erhållit några synpunkter från tredje part.

V. SYNPKTER FRÅN NEDERLÄNDERNA

- (32) De nederländska myndigheterna svarade genom en skrivelse av den av den 22 april 2003. De nederländska myndigheterna framförde två argument i sitt svar på kommissionens beslut att inleda förfarandet.
- (33) Först och främst anser de nederländska myndigheterna att det inte är fråga om någon fördel, eftersom det statliga stödet (om det nu rör sig om ett dylikt stöd) är minimalt och faller under tröskeln för stöd av mindre betydelse. Till stöd för denna uppfattning har de nederländska myndigheterna tillhandahållit kompletterande uppgifter.
- (34) Vidare anser de nederländska myndigheterna att det statliga stödet inte påverkar handeln mellan medlemsstaterna, även om ligger ovanför tröskeln för stöd av mindre betydelse, varför det inte utgör något statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget. De nederländska myndigheterna har i detta sammanhang skaffat fram statistiska uppgifter om de nederländska och europeiska marknaderna för småbåtshamnar.
- (35) Vad gäller Enkhuizen anser de nederländska myndigheterna vidare att det beräknade värdet på vattenområdet – 0,45 euro/m² – grundade sig på den oberoende värderingsrapporten av den 30 mars 1998 (där värderingen visar att just detta vattenområde inte hade något ekonomiskt värde, vilket var skälet till att man utgick från ett grundläggande värde på 1 gulden/m²). De nederländska myndigheterna bestrider inte övriga ekonomiska indikatorer.
- (36) Vidare tillhandahöll de nederländska myndigheterna kompletterande statistiska uppgifter om småbåtshamnen i Enkhuizen. Uppgifterna gäller år 2002:

Totalt antal båtplatser:	235
Årlig omsättning för de fasta båtplatserna:	257 500 euro
Andelen fasta båtplatser som utnyttjas av utlänningar:	10 %
Årlig omsättning för gästplatser:	58 164 euro
Andelen gästplatser som utnyttjas av utlänningar:	30 %

⁽¹⁾ 7 636 147 euro – 5 719 854 euro (grundvärdering) = 1 916 293 euro + 100 000 euro (minst) = 2 016 293 euro;
2 016 293 euro/69 031 m² = 29,21 euro/m²

⁽²⁾ EGT C 209, 10.7.1997, s. 3.

⁽³⁾ I Nederländerna finns inget området som omfattas av artikel 87.3 a.

(37) Vad gäller småbåtshamnen i Nijkerk anser de nederländska myndigheterna vidare att segelklubben inte kan ställas till svars för föreningen, inte heller i själva hamnen. Det slam som fanns i småbåtshamnen är av samma slag som fanns i den närliggande Arkerkanalen, varför det inte är bevisat att småbåtshamnen förorenats av sina användare.

(38) De nederländska myndigheterna anser vidare att priset för en småbåtshamn då den säljs till hyresgästen skall motsvara marknadspriset i uthyrt skick. Enligt de nederländska myndigheterna skall argumentationen föras utifrån kommunens ståndpunkt: det föreligger inte någon skillnad mellan försäljningen av småbåtshamnen till hyresgästen och försäljning med hyresgäst till en ny ägare. I båda fallen skall kommunen få samma pris, varför det vore orimligt att avkräva segelklubben ett högre pris.

(39) Vidare tillhandahöll de nederländska myndigheterna kompletterande statistiska uppgifter om småbåtshamnen i Nijkerk. Uppgifterna gäller år 2002:

Årlig omsättning för de fasta båtplatserna: 177 000 euro

Andelen fasta båtplatser som utnyttjas av utlänningar: 0 %

Årlig omsättning för gästplatser: 3 000 euro

Andelen gästplatser som utnyttjas av utlänningar: 10 %

(40) I fråga om Wieringermeer, slutligen, delar de nederländska myndigheterna uppfattningen att kostnaderna för att utvinna land ur sjön uppgick till 9 892 409 euro. Enligt de nederländska myndigheterna omfattar dessa kostnader inte blott kostnaderna för arbetet med att anlägga den blivande småbåtshamnen, utan också kostnaderna för infrastrukturarbeten i fråga om vattenområden, avlopp, vägar osv. De totala kostnaderna för infrastrukturarbetena uppgick till 4 559 248 euro. Nettokostnaderna för att anlägga småbåtshamnen uppgick således till 5 333 161 euro. Det totala inköpspriset var betydligt högre än dessa anläggningskostnader, varför de nederländska myndigheterna slöt sig till att den förmenta förmånstagaren inte erhållit några fördelar. De nederländska myndigheterna kunde inte tillhandahålla några statistiska uppgifter om denna hamn, eftersom den ännu inte anlagts.

VI. BEDÖMNING AV ÅTGÄRDERNA

(41) För att en åtgärd skall kunna betraktas som statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 EG-fördraget, måste fyra kriterier uppfyllas samtidigt. Åtgärden måste gynna

företag (eller produktioner), vara selektiv, bekostas med statliga medel och inverka menligt på handeln mellan medlemsstaterna. I föreliggande fall har åtgärderna uppenbarligen betalats med medel ur de lokala myndigheternas budgetar och de berör tre specifika småbåtshamnar. Således är kriterierna för statligt stöd och selektivitet uppfyllda.

(42) Vad gäller fördelskriteriet har kommissionen kommit fram till följande resultat.

A. Enkhuizen

(43) Kommissionen anser fortfarande att det är osannolikt att det vattenområde som de nederländska myndigheterna har angivit är passande. Om syftet med vattenområdet är att använda det som småbåtshamn, har det ett marknadsvärde och kan inte betraktas som värdelöst. Enligt en skrivelse från de nederländska myndigheterna av den 22 april 2003 är den nederländska marknaden för småbåtshamnar utsatt för hård konkurrens och det råder en stark efterfrågan på båtplatser i denna del av Nederländerna. Vattenområdets inköpspris förblir därför omtvistat. Meningsskiljaktigheten gäller 378 300 euro som utgör lejonparten av det beviljade statliga stödet. Således kan kommissionen inte utesluta att åtgärden inneburit en fördel för småbåtshamnen i Enkhuizen.

B. Nijkerk

(44) Det föreligger inga entydiga värderingsrapporter om föreningen av småbåtshamnen i Nijkerk och det framgår inte i vilken omfattning segelklubben är ansvarig eller om den kan ställas till svars för (en del av) föreningen. Det är ytterst tveksamt om segelklubben över huvud taget kan ställas till svars.

(45) Kommissionen delar inte de nederländska myndigheternas uppfattning att småbåtshamnen sålts till hyresgästen till ett pris i uthyrt skick. Tack vare försäljningen förvärvade segelklubben De Zuidwal slutligen användningen av småbåtshamnen helt utan kostnad. Klubben kunde omedelbart sälja hamnen och därmed realisera en vinst på 95 370 euro (dvs. differensen mellan de två beräknade priserna med respektive utan hyresgäst).

(46) Kommissionen hyser fortfarande tvivel angående ansvarsfrågan och värdet av priset på småbåtshamnen vid försäljningen. Meningsskiljaktigheten gäller 312 847 euro som utgör hela det statliga stödet. Kommissionen kan därför inte utesluta att åtgärden har inneburit en fördel för småbåtshamnen i Nijkerk.

C. Wieringermeer

- (47) De nederländska myndigheterna tillhandahöll kompletterande uppgifter om småbåtshamnen i Wieringermeer och de ledde sedan till slutsatsen att det inte rör sig om någon fördel. Kostnaderna för att anlägga småbåtshamnen plus priset på vattenområdet är mycket lägre än inköpspriset. Skulle stödet ha överstigit 100 000 euro, skulle värdet på vattnet ha måst överstiga 34,84 euro/m², vilket är alldeles för högt⁽¹⁾. Eftersom det inte föreligger någon fördel, utgör försäljningen av denna småbåtshamn inte något statligt stöd i den mening som avses i artikel 87, lid 1, i EG-fördraget.
- (48) Vad gäller övriga båda småbåtshamnar (Enkhuizen och Nijkerk) har kommissionen undersökt kriteriet angående påverkan på handeln. Vägleddande i detta fall är kommissionens beslut rörande friluftsbadet i Dorsten⁽²⁾. I det fallet fastslog kommissionen att det var invånarna i staden och dess omgivning som använde sig av anläggningen. Vidare gjorde kommissionen tydlig åtskillnad mellan denna stödform och stöd för att främja stora temaparker som vänder sig till den nationella eller t.o.m. internationella marknaden och som gör reklam långt utanför det område där de befinner sig. Kommissionen slöt sig till, att mot bakgrund av den särskilda typen av stödåtgärder för anläggningar som är inriktade på att locka till sig internationella besökare, är risken stor att dessa åtgärder påverkar handeln mellan medlemsstaterna. I fråga om friluftsbadet i Dorsten ansåg kommissionen att det inte fanns någon som helst risk för att handeln inom gemenskapen skulle påverkas negativt. Det årliga stödet till det privata företag som drev badet i Dorsten utgjorde alltså inget statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget.
- (49) In Nederländerna finns omkring 203 000 båtplatser i ungefär 1 200 småbåtshamnar. Det totala antalet fritidsbåtar i Nederländerna uppskattas till 375 000. Det totala antalet fritidsbåtar i gemenskapen uppgår till minst 5 miljoner. Det finns fler än 10 000 småbåtshamnar i gemenskapen, som i sin tur har fler än 1,5 miljoner båtplatser (inte alla båtplatser finns i småbåtshamnar)⁽³⁾. De flesta fritidsbåtar saknar alltså båtplats, och ligger på land eller i öppet vatten.
- (50) Småbåtshamnen i Nijkerk har 200 båtplatser, varav endast genomsnittligen 0,25 % används av utländska turister, vilket inte är typiskt för den nationella marknaden för båtplatser. Kommissionen sluter sig också till att småbåtshamnen i Nijkerk används av invånarna i byn och dess omgivning och att man inte eftersträvar att locka till sig internationella besökare. Stödet förhindrar heller inte invånarna i Nijkerk att använda småbåtshamnar som ligger utanför Nederländerna. Även om så vore fallet, skulle påverkan på handeln mellan medlemsstaterna, med tanke på antalet invånare i Nijkerk (mindre än 40 000), ändå vara obetydligt. Slutligen kan det konstateras att den årliga omsättningen för småbåtshamnen i Nijkerk uppgår till 120 000 euro. Stödet till småbåtshamnen i Nijkerk, om det rör sig om stöd, påverkar således inte handeln och utgör därför inte något statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget.
- (51) I småbåtshamnen i Enkhuizen används genomsnittligen 14 % av båtplatserna av internationella turister.⁽⁴⁾ De 235 båtplatserna i Enkhuizen utgör blott 0,15 % av den nederländska marknaden för båtplatser och 0,016 % av gemenskapens marknad för båtplatser. Småbåtshamnen i Enkhuizen har därför en mycket begränsad påverkan på marknaden för småbåtar.
- (52) Vidare är det viktigt att göra skillnad mellan *fasta båtplatser* och *gästplatser*. Stödets inverkan på handeln mellan medlemsstaterna (om det rör sig om ett stöd) är förmodligen främst märkbart i fråga om de fasta båtplatserna.
- a) Det är främst när det gäller de *fasta båtplatserna* som användaren har ett reellt val mellan småbåtshamnen i Enkhuizen och en utländsk småbåtshamn, i samband med att den (internationella) ägaren eller en person som hyr båten på lång tid beslutar om i vilken hamn den skall ligga. I detta sammanhang skall det påpekas att andelen fasta båtplatser som används av utlänningar i Enkhuizen endast uppgår till 10 %. Vidare är den genomsnittliga årliga omsättningen per fast båtplats (mindre än 1 000 euro) förhållandevis låg med tanke på kostnaderna för underhåll, transport, finansiering och avskrivning av fritidsbåtar samt övriga kostnader för en båtsemester.
- b) Den inverkan som stöd till *gästplatser* skulle kunna ha på handeln mellan medlemsstaterna är till följd av sin karaktär mycket begränsad. En (internationell) ägare till en båt eller en person som hyr den använder den småbåtshamn som finns på den plats där han befinner sig en viss dag och som är lämplig med avseende på båtens bredd och djupgång. Valet är ofta mycket begränsat. I detta fall belöper sig omsättningen för alla gästplatser i småbåtshamnen i Enkhuizen endast till 18 % av den totala omsättningen, och av denna andel utgör utländska turister endast 30 %.
- (53) Slutligen skall det konstateras att den årliga omsättningen för småbåtshamnen i Enkhuizen uppgår till 316 000 euro.

(1) $7\,636\,147 \text{ euro} - 5\,333\,161 \text{ euro (anläggningskostnader)} = 2\,302\,986 \text{ euro} + 100\,000 \text{ euro (minst)} = 2\,402\,986 \text{ euro}$.
 $2\,402\,986 \text{ euro} / 69\,031 \text{ m}^2 = 34,81 \text{ euro/m}^2$.

(2) Kommissionens beslut av den 21 december 2000, N 258/2000 – Tyskland (Friluftsbadet i Dorsten), EGT C 172, 16.6.2001, s. 16.

(3) Dessa uppgifter kommer från ICOMIA (International Council of Marine Industry Organisations, se <http://www.icomia.com>) och rapporten "La Nautica in cifre" från UCINA (Unione Nazionale Cantieri e Industrie Nautiche ed Affini, se även <http://www.ucina.it>). Eftersom det inte finns någon entydig statistik, rör det sig här om grova uppskattningar.

(4) Viktat genomsnitt mellan fasta båtplatser och gästplatser.

- (54) Av detta framgår att stödet till småbåtshamnen i Enkhuizen, om det är fråga om stöd, inte påverkar handeln mellan medlemsstaterna och därför inte utgör något statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget.
- (55) Kommissionen kommer därför fram till slutsatsen att även om en viss snedvridning av (den lokala) konkurrensen inte kan uteslutas, påverkar stödet, om det alls är fråga om stöd, inte handeln på något sådant negativt sätt som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget. I dessa fall kan det givet småbåtshamnarnas geografiska läge och det relativt ringa antalet båtplatser i hamnarna inte rimligen förväntas att dessa stöd skall få ägare till fritidsbåtar från andra medlemsstater att använda fasta båtplatser eller gästplatser i dessa småbåtshamnar i stället för i hamnar i andra medlemsstater.
- (56) Detta strider inte mot nuvarande rättspraxis i Europeiska gemenskapernas domstol och förstainstansrätt om påverkan på handeln mellan medlemsstaterna. I målet *Tubemeuse* ⁽¹⁾ fastslog domstolen följande: "Det statliga stödets relativt obetydliga belopp eller det mottagande företags relativt ringa storlek utesluter inte på förhand möjligheten att handeln mellan medlemsstaterna kan påverkas." Detta utesluter inte att ett företags ringa storlek tillsammans med övriga fakta i ärendet kan leda till slutsatsen att det statliga stöd som beviljats detta företag inte påverkar handeln inom gemenskapen.
- (57) Också förstainstansrätten fastslog följande i målet *Vlaams Gewest* ⁽²⁾: "Förbudet i artikel 92.1 i fördraget är tillämpligt på allt stöd som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen, oavsett belopp, i *den utsträckning* ⁽³⁾ det påverkar handeln mellan medlemsstaterna."
- (58) Slutligen står kommissionens resultat inte i strid med dess egen praxis i samband med småbåtshamnar. I detta sammanhang betonas det att kommissionens i skäl 16 omnämnda beslut av den 7 januari 2001 gällde en småbåtshamn som var betydligt större än hamnarna i

Nijkerk och Enkhuizen och där en anmälan skett i enlighet med de sektorsövergripande rambestämmelser för regionalstöd till stora investeringsprojekt ⁽⁴⁾.

- (59) Kommissionen anser att det tillräckligt tydligt har fastslagits att handeln mellan medlemsstaterna i detta fall inte påverkas. Därutöver kämpar den nederländska sektorn för småbåtshamnar numera med överkapacitet, vilket emellertid inte är fallet på gemenskapsnivå där marknaden växer.

VII. SLUTSATS

- (60) Sammanfattningsvis anser kommissionen att det med avseende på de berörda nederländska småbåtshamnarna inte är fråga om något statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget. Vad gäller småbåtshamnen i Wieringermeer är det inte fråga om någon fördel. Vad gäller småbåtshamnarna i Enkhuizen och Nijkerk påverkas inte handeln mellan medlemsstaterna.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det statliga stöd som Nederländerna planerar att genomföra till förmån för småbåtshamnarna utan vinstsyfte i Enkhuizen, Nijkerk och Wieringermeer utgör inte något stöd som omfattas av artikel 87.1 i EG-fördraget.

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Konungariket Nederländerna.

Utfärdat i Bryssel den 29 oktober 2003.

På kommissionens vägnar

Mario MONTI

Ledamot av kommissionen

⁽¹⁾ Domstolens dom av den 21 mars 1990, mål C-142/87, Belgien mot kommissionen, REG 1990, s. I-959. Se även domstolens dom av den 14 september 1994, mål C-278/92 till C-280/92, Spanien mot kommissionen, rättsfallsamling, s. I-4103.

⁽²⁾ Domstolens dom av den 30 april 1998, mål T-214/95, Vlaams Gewest mot kommissionen, punkterna 46, 49 och 50, REG 1998, s. II-717.

⁽³⁾ Kursivering här.

⁽⁴⁾ EGT C 107, 7.4.1998, s. 7.